

Agro Nyt

Et månedligt nyhedsbrev fra Schiller Institutet

årgang 13 nr. 9

september 2001

STOF TIL EFTERTANKE

Til glæde for postvæsenet har dette nummer af Agro-Nyt taget gevaldigt på i vægt. Vi har nemlig valgt at bringe hele Lyndon LaRouches tale på Schiller Institutets internationale sommerseminar i Oberwesel, Tyskland, der blev afholdt i slutningen af august. Mon ikke de fleste af vore læsere kan forstå, hvor frustrerende det kan være, at skulle presse de vigtigste økonomiske og politiske begivenheder ned på sølle tre sider og en leder – hver måned! Derfor har vi her i september givet os selv lidt albuerum og vore læsere noget stof til eftertanke.

Gennem årene har vi seriøst tilstræbt at være på forkant med begivenhederne. Der har været en del emner i den etablerede danske »verdenspresse«, hvor vore læsere har kunnet sige: »Det har jeg allerede læst om i Agro-Nyt«.

Det har især drejet sig om betydningsfulde forandringer i den internationale økonomiske verden. Vi var langt foran alle andre i dækningen af krisen i Asien i 1997, og vi havde indædt advaret om faren for økonomisk nedsmeltning, da Rusland gik i sort i august 1998. Mens alle andre fablede om »Ny Økonomi« og »IT-mirakler«, skrev vi indgående om faren ved massehysteri og spekulationsbobler. Og mens de fleste hoppede på den amerikanske føderalbankdirektør Alan Greenspans skipperskrøne om »nye økonomiske love« bag det »evigtvarende« amerikanske økonomiske opsving, skrev vi om historiens største lånefinansierede forbrugsfest.

Lige nu er det meget svært at forudsige, hvor det næste politiske og økonomiske drama bryder ud. Der ulmer simpelthen overalt. Krisen i Argentina er slet ikke under kontrol. Det er krisen i Tyrkiet heller ikke. Polen, Brasilien, Mexico eller Japan kan også være bud på næste kapitel i finanssystemets fortsatte sammenbrud. Og så er der naturligvis USA. Her kæmper Greenspan og finansminister Paul O'Neill desperat for at få den dybt forgældede befolkning til at bruge endnu flere penge. Hvis ikke det lykkes, er det ikke ret mange økonomer, der har noget kvalificeret bud på verdensøkonomiens umiddelbare fremtid.

Samtidigt truer en krig i Mellemøsten med at vælte alle økonomiske forudsigelser og beregninger.

På Schiller Institutets efterårskonference i Washington den 2. september advarede LaRouche om, at man ikke skal gå ind i en biograf og råbe »brand«, med mindre man har en god idé om, hvordan man får folk ud i en fart. Det kan i hvert fald ikke hjælpe noget at bede folk »forholde sig roligt«, indtil man har »undersøgt sagen« og fundet en løsning. På samme måde skal en diskussion om den internationale finanskrise altid indeholde konkrete og brugbare forslag til en løsning. Det er derfor, vi altid stiltørdigt hvisker: »Et nyt Bretton Woods« og »Eurasisk Landbro«, når vi har råbt: »Finanskrise!«.

NYT BRETTON WOODS IGEN PÅ BANEN

Helt tilbage til den **15. februar 1997** udsendte **Schiller Instituttets** stifter og præsident **Helga Zepp-LaRouche** en international appel til **USA's** daværende præsident **Bill Clinton** om at indkalde til en international regeringskonference med det formål at etablere et nyt, globalt finanssystem, på samme måde som efterkrigstidens finanssystem blev etableret i **Bretton Woods, New Hampshire, i 1947**. Siden da har kravet om etableringen af et »Nyt Bretton Woods« været en af Schiller Instituttets hovedkampagner. Mere end 1.000 parlamentarikere, fagforeningsfolk og foreningsrepræsentanter verden over har støttet Schiller Instituttets kampagne, og resolutioner har været introduceret til flere parlamentariske forsamlinger, inkl. **Europa-Parlamentet**.

Den **20. august** fik idéen om et »Nyt Bretton Woods« tilsyneladende støtte fra en yderst uventet kant. I en artikel i *Financial Times* i London skrev **Felix Rohatyn**, mangeårigt bestyrelsesmedlem i et af Wall Streets største finanshuse, **Lazard Frères**, og tidligere amerikansk ambassadør til **Frankrig**, bl.a.: »Jeg har længe ment, at tiden er inde til en ny Bretton Woods-konference... Trods mange års hårde anstrengelser fra de internationale institutioners og industrialiserede landes side er fattigdom og sygdomme stadig vidt udbredt blandt hovedparten af verdens befolkning, og rigidomsforskellene synes at øges i stedet for at formindskes. Jeg er stærk tilhænger af globaliseringens og den moderne kapitalismes fordele, men jeg er også overbevist om, at disse ikke er indlysende for alle og enhver... Et nyt Bretton Woods, der indkaldes af USA's præsident sammen med FN's generalsekretær, bør inkludere repræsentanter for udviklingslandene såvel som den industrialiserede verden; den burde også inkludere repræsentanter for ikke-regeringsorganisationer og ledere fra den private sektor...«

Den **24. august** udfordrede den demokratiske præsidentkandidat **Lyndon LaRouche** Felix Rohatyn til en offentlig debat om, hvad der helt nøjagtigt skal forstås med et »Nyt Bretton Woods«. LaRouche beder Rohatyn svare på **10** specifikke spørgsmål om fejlene ved det nuværende finanssystem, årsagerne til den internationale finanskrisen og historien bag det gamle Bretton Woods. Formålet er at få afklaret, om Felix Rohatyn mener det samme med et »Nyt Bretton Woods« som Schiller Instituttet, eller om der i virkeligheden er tale om et modforslag.

RUSLAND FRIGØR SIG FRA DOLLAREN

Siden **Sovjetunionens** opløsning i **1990** har den amerikanske dollar reelt fungeret som sekundær valuta i **Rusland**. Men den voksende økonomiske krise i **USA** har fået ledende kredse i Rusland til at frygte for konsekvenserne for den svage russiske økonomi, hvis den amerikanske dollar pludseligt mister værdi. Derfor besluttede den russiske centralbankchef, **Viktor Gerasjenko**, den **18. juni** at sende guldmønter i omløb som et investerings/opsparringsalternativ til dollaren. De nye guldmønter er nøjagtige kopier af den gamle russiske guldmønt fra 1920'erne, **tjervonetnen**.

Sideløbende med den linde strøm af dårlige økonomiske nyheder fra USA, har den russiske presse gennem hele august måned beskæftiget sig med muligheden af helt at erstatte dollaren med den nye russiske guldmønt. Spekula-

tioner fik ny næring, da den russiske centralbank meddelte at guld- og valutabeholdningen nu er rekordstor, og den **25. august** indførte det russiske toldvæsen uventet et midlertidigt forbud mod import og eksport af guld og andre ædelmetaller.

Ifølge den russiske avis *Noveije Izvestia* den **3. september** og den russiske internetnyhedsside *Strana.ru* den **4. september** cirkulerer der nu rygter om, at den russiske rigsrevision vil anbefale regeringen at udstede et direkte forbud mod cirkulation af dollar i Rusland. Ifølge avisen overvejer myndighederne at opsuge private dollarbeholdninger ved at veksle dem til »handelschecks«, der vil være konvertible med alle udenlandske valutaer. Tidligere økonomiminister **Jevgenij Jasin** sagde dog til radiostationen *Ekho Moskvij*, at han tvivlede på, at et sådant forslag var nået frem til præsidenten.

Endnu er der kun produceret et stærkt begrænset antal af de nye guldmønter, så Rusland er næppe klar til at erstatte den indenlandske cirkulation af dollar med en egen guldbaseret valuta, men diskussionen reflekterer tydeligt **Lyndon LaRouches** seneste besøg i **Moskva** (se *Agro-Nyt*, juli '01) og Schiller Instituttets mangeårige advarsler om en kommende dollarkrise og finanssammenbrud.

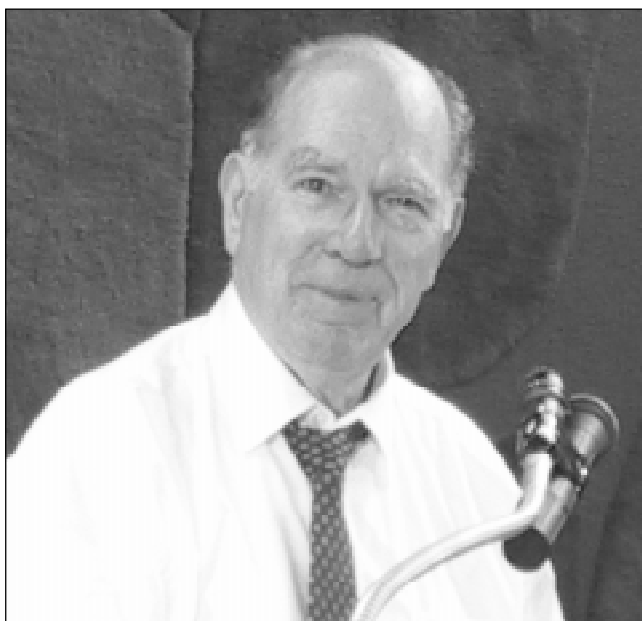
KRISEN I USA TAGER TIL

Ifølge den tidligere cheføkonom i **Dresdner Bank**, **Kurt Richebächer**, er det så småt ved at gå op for flere økonomer og finanseksperter, at den igangværende økonomiske nedtur i **USA** er »fundamentalt anderledes fra noget man har oplevet i hele efterkrigstiden«. I sit seneste nyhedsbrev, *Richebächer Letter*, **september 2001**, advarer han dog om, at de samme økonomer næppe har forstået, hvor ødelæggende den igangværende depression i den amerikanske produktionssektor vil være for hele den amerikanske økonomi og for verdensøkonomien. Richebächer afviser alle forhåbninger om, at den forgældede amerikanske befolkning vil redde økonomien ved at låne endnu flere penge til forbrug.

En væsentlig årsag til at det amerikanske privatforbrug endnu ikke har reageret på sammenbruddet i produktionssektoren og den hastigt stigende arbejdsløshed, har været de konstant faldende renter, konstant stigende huspriser og en gigantisk konverteringsbølge i de amerikanske realkreditinstitutter. Amerikanerne har enten sikret sig lavere forrentede huslån for at få flere likvide midler til at betale de daglige fornødenheder, eller også har de taget kontantlån i huset for at dække gælden på kreditkortet. Men i juli måned faldt salget af gamle huse med **3%**, og ifølge finanztidsskriftet *Business Week* kan boblen på boligmarkedet være tæt på at bryde. Det kan skabe en kædereaktion, hvor både de amerikanske forbrugere og de amerikanske banker meget hurtigt kan komme i alvorlige vanskeligheder.

KRIG ELLER FRED I MELLEMOSTEN?

Lørdag den **29. september** afholder **Schiller Instituttet** møde om den spændte situation i **Mellemøsten**. Hovedtaler er **Muriel Mirak-Weissbach**, mellemøstredaktør for det amerikanske tidsskrift *Executive Intelligence Review*. Tid: Lørdag den **29. september** kl. **14-18**, Sted: **Vartov**, Lille Sal, Opgang H, Farvergade 27, **København** (nær Rådhuspladsen). Gratis adgang. **35 43 00 33** for mere information.



En 25-årig mission: Den Eurasiske Landbro

På Schiller Instituttets sommerseminar i Oberwesel, Tyskland, den 18.-19. august, 2001, beskrev den amerikanske demokratiske præsidentkandidat Lyndon LaRouche det politiske og økonomiske perspektiv bag Schiller Instituttets forslag til et storstilet infrastrukturprojekt, der skal forbinde landene på det eurasiske kontinent fra Europa til Kina.

Det, jeg nu vil sige, er vigtigt. Men på grund af deltagerens forskellige baggrund må jeg forsøge at fremstille det på en måde, der er forståelig, eller i det mindste tilnærmelsesvis forståelig, for flertallet af jer. Noget af det er af en følsom og professionel karakter; det er vigtigt. Men det er samtidig vigtigt, at vi påtager os den opgave, det er, at gøre visse ting klart for den almene befolkning og politikere; ting der almindeligvis ikke står klart for dem.

Mit problem i dag er, at jeg nøjagtigt ved, hvilken situation vi befinder os i, med hensyn til krisens natur. Jeg ved også, hvilke råd der findes for den, i det mindste hvilken type råd. Men hvordan kommer man igennem til politikere, der sædvanligvis ikke ved det? Den politiske klasse af i dag, i særdeleshed i USA og Vesteuropa, eller i Syd- og Mellemamerika, er af en langt ringere kvalitet end den, der eksisterede i 1970'erne eller i de tidlige 1980'ere. Faktisk er vore politikere, som en klasse af mennesker betragtet, sædvanligvis politiske analfabeter, sammenlignet med politikere på tilsvarende poster for tyve år siden.

Derfor har folk i dag intet kendskab til historie. Gennem de sidste tredive år – eller mere – er uddannelsessystemerne blevet ødelagt. Den klassiske humanistiske uddannelse, den eneste kompetente uddannelse der findes, er blevet fjernet fra undervisningsplanen. Lærere, der er kvalificerede til at undervise i klassiske humanistiske fag, findes generelt ikke mere. De er for længst gået på pension, og mange er døde. De lærere, der findes i dag, og som underviser, er ikke kvalificerede til det. Politikere er ikke kvalificerede. Befolkningen er ikke kvalificeret til at stemme! Forstået sådan, at de

ikke forstår følgerne, for sig selv og menneskehedens fremtid, af det, de stemmer for! De ved det ikke! Mange af dem er ligeglade! De er opdraget til at forhandle om egne særinteresser, og lade hånt om resten!

I USA har der siden 1960'erne været en særlig talemåde i omløb. Den blev oprindeligt anvendt af dem, der ikke ville ind i militæret [under Vietnamkrigen –red.]: »Dér vil jeg ikke hen«. Hvis man bringer et emne på bane, lyder svaret: »Dér vil jeg ikke hen. Tal ikke til mig om det. Det har jeg ikke tænkt mig at gøre noget ved.«

»Jamen, hvad hvis det rammer dig?«

»Det kommer ikke til at ramme mig. Dér vil jeg ikke hen.«

»Der kommer en depression.«

»Dér vil jeg ikke hen. Jeg diskuterer ikke depression. Det berører ikke mig. Dér vil jeg ikke hen.«

Se, det er altså vores problem. De af os, der er udstyret med en vis indsigt, har altså et problem. Nutidens politikere fatter ikke, hvad de skal gøre. Og det, der skal gøres, er temmeligt presserende. Civilisationens overlevelse afhænger faktisk af det. Den befolkning, vi skal lede, forstår ikke sit eget problem. Den kender ikke løsningerne. Lad mig fremhæve ét af de problemer, som den almindelige befolkning har; et meget specifikt problem.

Det er altså nødvendigt at få fat i folk, der stadig har en vis fatteevne, hvilket er en meget lille del ud af befolkningen – akademikerne, politikere og så videre – meget få folk. For eksempel findes der næppe mere end en håndfuld i Tyskland, der kan forstå, hvad det er, jeg taler om – virkelig forstå

det; og i Frankrig er der endnu færre. Og de er sandsynligvis meget ældre end mig; der er ældre mennesker, for længst pensionerede, der stadig kan huske, hvordan historie plejede at fungere, i det mindste i deres egen tid. I USA er hele den yngre generation, folk, der er født efter 1945 i al almindelighed, næsten uden undtagelser, ikke alene intellektuelt ude af stand til at forstå de problemstillinger, verden står over for i dag – det gælder særligt i USA. De er ikke engang i stand til at forstå deres helt private problemstillinger.

Tilbage i 1950'erne var der et TV-program, der hed »Romper Room« [»Legerummet« -red.]. Det var egentlig et program for børn, men faktisk var det for deres forældre. De blev gjort infantile gennem den måde, børn dengang blev opdraget på. Med andre ord, hvis man ønskede at kvalificere sig som forælder, skulle man gå ned på sit barns niveau, og mange havde held til at nå helt derned, og endnu længere.

Nu er det sådan, at der er folk, ja, selv blandt mine medarbejdere i USA, der under stressbelastning reagerer emotionelt ved at gå op i et højere stemmeleje. De går helt op i det fjerde register og skriger og siger meget enfoldige og meget dumme ting! Og man tænker: »Næh, Romper Room er tilbage!« Selv i min egen kreds af medarbejdere hører jeg samtaler, rapporter, diskussioner – selv blandt mine ledende medarbejdere i USA – der fører mig tilbage til Romper Room! Det der er sket, er, at Romper Room lever inden i dem og under stressbelastninger kommer det op til overfladen og bliver genoplevet på ny.

Man kan finde tilsvarende fænomener i Tyskland, Italien og andre steder. Det har jeg set mange eksempler på.

Problemet består altså i, at man i dag har en befolkning, der, sammenlignet med den almindelige befolkningsstandard fra begyndelsen af det tyvende århundrede eller lidt tidligere, ikke er kvalificeret til at træffe de nødvendige foranstaltninger for at sikre sin egen overlevelse, når den konfronteres med problemer af den karakter, som verden i dag står over for. Det er derfor vores job – de af os der forstår, der ved, hvad løsningerne og problemerne består i – først og fremmest at forelægge problemets og løsningens overordnede natur for et meget begrænset antal mennesker, herunder for det dusin mennesker i f.eks. Tyskland, der er i stand til at forstå, hvad det er, jeg siger vedrørende disse problemer.

Vi må samle disse mindre grupper af folk og fremlægge tingene for dem, som jeg for eksempel gjorde det med en gruppe ledende revisorer, som jeg talte til i Mexico City over satellitkommunikation. Vi diskuterede mange ting i løbet af

tre timer. Vi må først og fremmest samle folk, der på en intelligent måde umiddelbart er i stand til at drøfte den slags problemer og den slags løsninger, som jeg ved eksisterer.

Men det er ikke nok. Jeg ved, hvad de overordnede muligheder er; jeg ved, hvad de overordnede problemer er. Men derefter er vi nødt til at implementere disse løsninger. Tag for eksempel Argentina: I øjeblikket er det bedste skøn, at Argentina går bankerot i næste uge. Det er det bedste skøn. Det kan trække lidt ud, men det er der, vi står. Hvad sker der, når Argentina går bankerot? Det vil udløse en kædereaktion: Tyrkiet er den næste, der ryger. Polen er moden til at gå ned. I visse henseender befinder Polen sig i en værre finansiell situation end Argentina, pga. af den dårlige ledelse under den post-sovjetske periode.

Hvad gør vi?

Jeg ved, hvad der skal gøres. Men hvordan går jeg rent faktisk til værks, i morgen tidlig, eller ugen efter, i tilfældet med Argentina, for at løse Argentinas problem, uden at forkludre alt det andet jeg også skal gøre, i Brasilien eller i Vesteuropa osv. Hvordan skal jeg håndtere det? Det skal jeg gøre ved at henvende mig til folk, der er i stand til at opstille en politisk handleplan, og sige til dem: »De Forenede Staters regering samt andre regeringer stiller øjeblikkeligt følgende foranstaltninger til rådighed for Argentina, med det formål at garantere, at nationen stadig kan fungere.« Hvilket betyder, at uanset hvad der iøvrigt sker, vil pensionerne blive udbetalt; beskæftigelsen vil fortsætte; væsentlige regerings- og produktionsfunktioner vil blive opretholdt; handelen vil fortsætte og vokse. For den eneste måde man kommer ud af en depression på, er ved ikke at gennemføre økonomiske stramminger. Man skærer aldrig ned på beskæftigelsen, som middel til at afvende en depression. Man skærer aldrig ned på produktionen, som middel til at afvende en depression. Man skærer aldrig ned på offentlige udgifter, som middel til at afvende en depression.

Det var sådan Hitler kom til magten i Tyskland, da folk traf tåbelige foranstaltninger, hvor de skar ned og skar ned i stedet for at bevare beskæftigelsen; i stedet for at bevare de sociale sikringsydelse; i stedet for at bevare handelen, og så videre.

Vi må altså holde Argentina i live. Og vi må træffe de foranstaltninger, de ledelsesmæssige foranstaltninger – praktiske, øjeblikkelige kriseforanstaltninger – der kan holde Argentina i live.

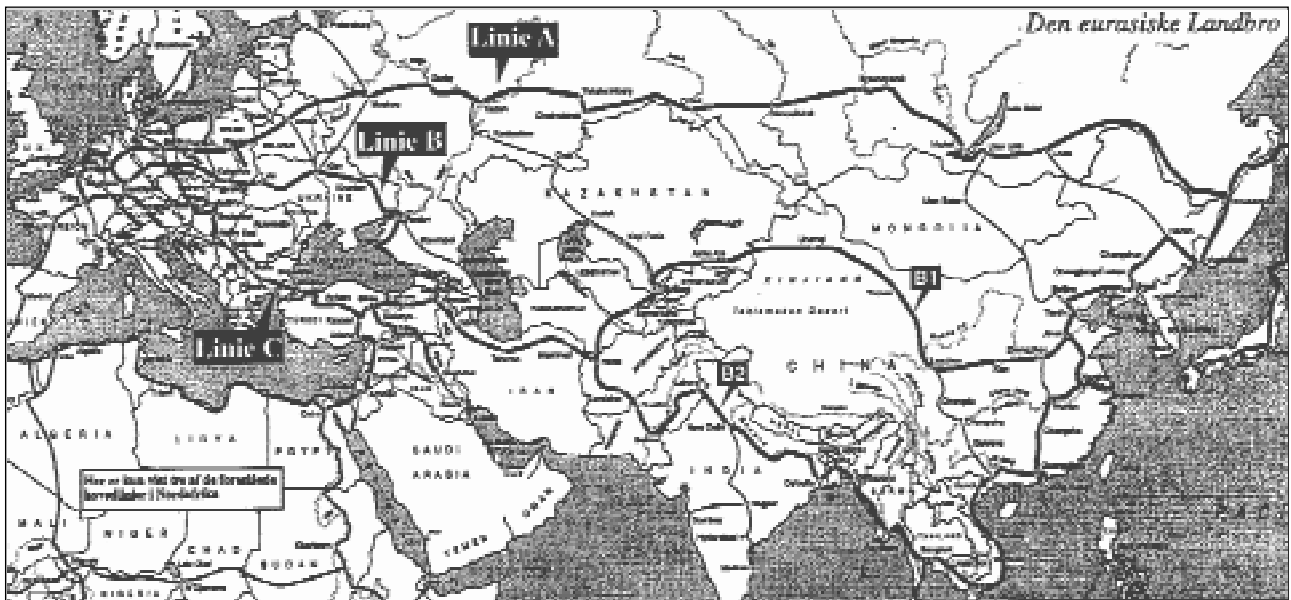
Det betyder, at vi er nødt til at komme overens om, hvilke foranstaltninger der skal træffes.

Vi er nødt til virkelig at drøfte det og spørge: »Hvad er en tålelig løsning, og hvad er en utålelig løsning?« Vi er nødt til ikke blot at tage Argentina i betragtning, i dag, og i næste uge, og i næste måned; vi er nødt til at tænke på, hvad der vil ske med Brasilien, med Chile, med Polen, med Tyrkiet. Alle disse økonomier er ved at falde sammen.

Vi er også nødt til at overveje den kendsgerning, at der ikke er en eneste økonomi i Vesteuropa, der i virkeligheden ikke er banke-



»Nu er det sådan, at der er folk, ja, selv blandt mine medarbejdere i USA, der under stressbelastning reagerer emotionelt ved at gå op i et højere stemmeleje. De går helt op i det fjerde register og skriger og siger meget enfoldige og meget dumme ting! Og man tænker: »Næh, Romper Room er tilbage!«



»Derfor er det i USA's vitale interesse, at Europas succesrige deltagelse i Den eurasiske Landbro realiseres. For at opnå dette, må vi have skabt de nødvendige kreditmekanismer gennem en finansiel reorganisering. Vi må skabe samme betingelser, som vi havde under det gamle Bretton Woods-system – det vil sige: Faste valutakurser, helst en gulfod for at stabilisere valutaerne; lave renter, 1-2% langfristede 25-årige lån og så videre.«

rot. Det vil sige, at hver eneste økonomi i Vesteuropa producerer mindre end det, der skal til for at opretholde det niveau, den havde i går aftes. Vi spiser mere, end vi producerer, hvad angår overordnede nødvendige tilførelser. Dette er, hvad man ser afspejlet i den tyske regering med økonomiminister Hans Eichel: Nedsikring, nedsikring, nedsikring, nedsikring, nedsikring! Økonomisk stramning! Økonomisk stramning! Nedsikring, nedsikring, nedsikring, nedsikring!

Hver gang de skærer ned, gør de problemet værre.

Nu er der visse ting, der godt kan skæres bort, uden at det skader økonomien: Udbetaling af løn til visse politikere for eksempel. Det ville være en hjælp! Men i almindelighed, som Wilhelm Lautenbach fremlagde det i sin politik ved det nu berømte møde i Friedrich List Gesellschaft i 1931, så er nedsikringer – skær ned, skær ned, skær ned – kendetegnet for depressionens sindssyge bæst. At skære ned, i Vesteuropa lige nu, er galmandsværk. Det, vi skal gøre, er at øge produktionen og beskæftigelsen, for på denne måde at bringe tingene op over det såkaldte omsætningsnulpunkt, med hensyn til produktionsniveauet. Det vil sige, at vi må finde markeder for Europa, så Tyskland igen kan blive en nation, hvor eksporten er i balance. Markeder for Frankrig. Markeder for Italien, for eksempel. Markeder for den såkaldte skandinaviske region. Vi må udvikle disse nye markeder, eller udvide de udenlandske markeder, for de produkter, som Vesteuropa er bedst til at fremstille. Den type af varer, som der er størst behov for på disse markeder, der i overvejende grad ligger i udviklingslandene, hovedsageligt i Øst-, Syd- og Centralasien – særligt i Øst- og Sydasiens.

Her er de store markeder, de store befolkningscentre. Det er her, den store udvikling vil finde sted. Som et eksempel har vi dæmningen ved De Tre Slugter i Kina; der foreligger et udkast til en stor dæmning på floden Brahmaputra i Tibet – en af verdens store floder. Af alle de byggeprojekter, der ligger klar til at blive sat i værk, har dette byggeprojekt det største hydroelektriske potentiale. Dette projekt

ville forvandle hele regionen, hele den kinesiske og nordøstlige indiske region; projektet ville også forstærke kontrollen med oversvømmelser, ikke bare i Indien, men også i Bangladesh, der lider under de store oversvømmelser, der fortrinsvis skyldes Brahmaputraflodens udløb.

Disse markeder eksisterer altså, og følgende må vi konstatere: »Vi må omstille økonomien. Afskaf overflødige falbelader. Men bevar de sociale pensioner, genopbyg sundhedsvæsenet, genopbyg uddannelsessystemet; byg infrastruktur.« Det er den nemmeste måde at øge beskæftigelsen på. For der er altid brug for infrastruktur – bymæssig infrastruktur, generel infrastruktur, genbeplantning af skove, sundhedsvæsenet, osv. Der er behov for alt dette. Det er aldrig spild af penge; og det bidrager til arbejdskraftens produktivitet, ikke kun per indbygger, men også for befolkningen som helhed.

Med den kundskab jeg har, ville det ikke være særlig vanskeligt, at bringe hele Vesteuropa væk fra dets nuværende tilstand af fattigdom, væk fra rutscheturen ned i en bundløs afgrund af »nedsikring, nedsikring, nedsikring« og ind i en periode med fortsat langsigtet tilvækst, med en garanteret 25-årig, langsigtet tilvækst.

Derfor har vi brug for mennesker, der tænker: »Det er opgaven. Verden er forfærdeligt dårligt ledet. Økonomistyringen er inkompetent. Regeringerne er inkompetente. Og nu vil vi forandre det. I et 25-årigt perspektiv vil vi genetablere tiltroen til en ekspanderende verden i udvikling, så vi kan overlade meget bedre vilkår til den næste generation, end dem der nu eksisterer.«

Det er vores opgave. Og derfor holder vi møde om Argentina og alle andre problemer. Og vi vil træffe de nødvendige foranstaltninger. Vi vil føre en debat: »Skal vi gøre sådan? Eller skal vi gøre sådan?« Og hvilke afgørelser der træffes, bestemmes af det, vi kan leve med. Det vil sige det, som den næste generation kan leve med – som næste generation over hele verden kan leve med.

Derefter vil vi sige: »På dette grundlag er vi nået til

enighed. Der var ikke enighed omkring alle detaljer hele vejen igennem, da vi begyndte samtalen. Vi så problemet i øjnene. Vi havde debatter mellem modstridende grupper af eksperter. Vi snakkede det igennem, igen og igen.« Vi sagde: »Hvad kan vi leve med? Hvad kan de leve med? Hvad kan den næste generation leve med? Vi skal gøre det i morgen! Vi gør det! Hvad er så det næste, vi skal gøre?«

På dette tidspunkt må vi være forberedt på at gå til politikerne og sige: »Kære, rare skvadderhoveder: Her er, hvad I er nødt til at gøre. Og, gør I ikke det, er her, hvad der så vil ske med jer.« Nu vil der naturligvis opstå hylen og skrigen. Banshee-skrig [kvindelig ånd der ved hylen og jamren varsler død -red.]. Folk vil skifte køn lige for øjnene af en. Men, man er nødt til at give dem svar på tiltale. Man er nødt til at lægge pres på, for det drejer sig om folk, der siger: »Dér vil jeg ikke hen«. »Der findes ingen sandhed. Der findes kun meninger«. Det er den form for nonsens, man kommer til at stå overfor.

»Uanset hvad du mener, makker, så gør du sådan her. Ellers også er landet fortabt! Så skift hellere mening!« Man bliver nødt til at konfrontere dem med de nøgne kendsgerninger – læg pres på dem, uanset hvor meget de råber og skriger – læg pres på! »Du vil gerne regere landet? Du vil gerne være den, der bestemmer og styrer landet og dets relationer til andre lande? Så kom over på vores hold, eller forlad spillet! Ellers bliver du offentligt stillet til ansvar for følgerne af at have undladt at gøre det rigtige.« Det er slut med at lege. Det er slut med særinteresser. Vi befinder os nu ved et punkt, hvor menneskeheden skal beslutte om den vil overleve.

Derfor skal vi begynde med de kredse, der på ansvarlig vis er i stand til at forstå og diskutere disse spørgsmål. Men en sådan kreds besidder ikke nødvendigvis den politiske magt, der skal til for at gennemføre ændringerne. Den ligger hos regeringerne og andre vigtige samfundsinstitutioner. Derfor skal de sagkyndige hurtigst muligt uddanne beslutningstagerne. Og de bedste blandt beslutningstagerne og de sagkyndige må i fællesskab tage ansvaret for, at alle de offentlige institutioner støtter op omkring de nødvendige ændringer.

Vi står i dag over for det moralske modstykke til krig. Vi må henvende os til befolkningen, mennesker fra alle samfundslag, på samme måde, som da folk blev indkaldt til den amerikanske hær i 1940-41, og vi må sige til dem: »Vi skal i krig. Vi skal i krig mod kaos. Vi skal i krig mod depression. Vi skal i krig mod elendighed og stupiditet. For hvis vi ikke vinder denne krig, så bliver der ikke nogen næste generation, i hvert fald ikke en levedygtig generation.« Og derfor er det nødvendigt, at vi går i brechen for den næste generation. Og vi må finde det i os selv, der skal til, for at kunne kæmpe en sådan kamp – enten en krig, eller den form for styrkeprøve vi nu skal ud i – under de særdeles vanskelige betingelser, som en verdensomspændende depression allerede har gjort til en realitet. Vi skal mobilisere i befolkningen en langt større personlig følelse af moral end den, den har i dag.

Hvad angår problemet med personlig følelse af moral, mener jeg mennesker, der kun taler om »mine interesser«; »mine familieinteresser«; »mine personlige interesser«; »min karriere«; »mit fællesskab«; »min særlige fagforening«; »min særlige industribranche«; »min by«. »Min, min, min«. »Mit, mit, mit«. De tænker maksimalt på de næste få år.

Arbejder de i banken, tænker de højst på de næste få minutter. De tænker ikke på fremtiden! Belønning lige nu og her er alpha og omega. Nydelse og smerte, lige nu og her. Beskyttelse af illusoriske virkelighedsforestillinger, lige nu og her. »Jeg vil ikke vide, hvad der sker om et år. Jeg vil have det rart lige nu«. Forlystelsessamfundet; vi har ikke længere et produktionssamfund, vi har et forlystelsessamfund.

For at mobilisere et folk til at forsvare sig selv, er man nødt til at fremkalde en forestilling om, at der er noget ved livet, der er vigtigere end deres personlige oplevelser i de nærmeste par minutter. Eller noget, der er vigtigere end deres umiddelbare omgivelser. Eller deres personlige fordomme, smag eller præferencer. De må tænke på sig selv, som værende en del af menneskeheden. De må tænke på sig selv, som værende fælles om en gaverigdom af idéer, af viden, af kultur, der er gået i arv til dem fra forudgående generationer. Gaver, de har fået fra nu afdøde mennesker. Forgangne århundreders store opdagere inden for videnskab og alle de store kunstnere fra tidligere århundreder har, som deres efterladte arv, skænket os de store kulturgaver, som vore samfund og vi, i vor egenskab af indbyggere og individer, henter vor styrke fra. Vi skal alle dø. Vi kan ikke tage noget af det med os. Vort dødelige jeg tager intet med sig. Det udødelige ved os er det, vi skænker til den kommende menneskehed. Det er meningen med vort liv. Hvad er det så, vi skænker menneskeheden? Hvordan kan vi sige: »Vi har levet« uden at rødme af skam; uden at vi må sige: »Mit liv betød intet. Det hele var ikke andet end min nydelse. Jeg søgte bare efter nydelse – min personlige tilfredsstillelse, fra et øjeblik til det næste.«

»Hvad betyder mit liv? Jeg skal snart dø. Hvilken betydning havde mit liv?«

Det er noget, man skal tænke over, længe før man dør. Det første mål må være, at erhverve sig så mange som man kan, af de gaver som menneskeheden har videregivet til os, i særdeleshed hvad angår idéer, kultur og muligheder. Det næste er, at udvikle sig så meget som muligt, med henblik på i det mindste at viderebringe samme kulturarv til de kommende generationer. Det er det mindste, man kan gøre.

Når først man har sagt: »Sådan en person er jeg«, er man gået fra blot at være et flokindivid til at være en ægte borger i en ægte republik. Som ægte borger lever man til enhver tid for samfundet. Man føjer ny mening til og forøger værdien af de liv, der er gået forud for ens eget. Man tager af deres gaver. Man bygger videre på deres ofre, deres bidrag, og man forandrer resultatet af det, de videregav, ved at gøre det endnu mere fremgangsrigt. Man tilføjer det noget, og man giver det videre til dem, der følger efter. Og man er lykkelig, fordi man føler, at man har levet i sig selv, som de personer, jeg ofte har referet til i Raphaels *Skolen i Athen* – vægmaleriet i Vatikanets bibliotek. Alle disse personer levede på forskellige tidspunkter. De er ikke samtidige. Nogle af dem er, andre er ikke. De er forskellige mennesker. Fra et klassisk synspunkt repræsenterer de alle idéer. Hver person repræsenterer en strid om en idé. Hvert af disse kunstneres eller filosofers arbejder kan gentages i moderne tid. Hver af de personer, man ser afbildet af Raphael i *Skolen i Athen*, var en levende person, hvis arbejde er kendt, hvis opdagelser og argumenter, man kan genopleve i sig selv. Man kender navnet. Man har et billede. Man kender omstændighederne (hvis man ellers har en ordentlig uddannelse) – de lever

»Hver af de personer, man ser afbildet af Raphael i *Skolen i Athen*, var en levende person, hvis arbejde er kendt, hvis opdagelser og argumenter, man kan genopleve i sig selv. Man kender navnet. Man har et billede. Man kender omstændighederne (hvis man ellers har en ordentlig uddannelse) – de lever inden i os! De lever i vor erindring! Ikke som malerier; ikke som billeder. De lever som en idéskabende proces. Det er deres idéer, der lever i os. Striden mellem idéerne, mellem personerne, lever inde i os!«



inden i os! De lever i vor erindring! Ikke som malerier; ikke som billeder. De lever som en idéskabende proces. Det er deres idéer, der lever i os. Striden mellem idéerne, mellem personerne, lever inde i os!

Det er, hvad I har inde i jer, i jeres erindring. Alle disse vigtige bidrag; de lever dér – som personer, som jeres samvittighed. Ikke sådan at man adlyder dem, men man respekterer dem. Og man udfører ingen skændig handling i deres nærvær, inde i sit sind. Det er det, der kaldes samvittighed.

Forestil jer fremtiden. Forestil jer ansigterne på dem, der kommer efter jer. Og tænk over, hvad fremtiden vil tænke om jer. Og tænk over, hvad I vil give til fremtiden. Vil I skabe en fremtid, der vil tilføre jeres liv yderligere betydning? Kan I bidrage med noget og sikre, at fremtidige generationer kan tage jeres bidrag og bygge videre på det og derved opnå mere, end I selv opnåede?

Folk tænkte faktisk sådan engang. Som for eksempel den første generation af immigranter, der kom til USA fra Europa. De kæmpede hårdt. Det var svært. Det var smertefuldt. De bragte ofre. De opfostrede en familie. Og målet for dem var, at deres børn ville få en bedre chance, end de selv fik. Og de tænkte på den efterfølgende generation, deres børnebørn; de ville komme til at udøve et fag, ville blive faglærte, ville være solide samfundsborgere i deres land; de ville bidrage med noget af betydning. Og folk, der kom til de Forenede Stater som immigranter, tænkte sådan, udtrykt på denne enkle måde. De arbejdede på den måde. De levede på den måde. De sagde: »Mit hidtige liv, og det liv jeg lever lige nu, bidrager til at skabe noget, der er bedre. Jeg ved ikke, hvad det er, men jeg ved, det er bedre. Jeg kan se det for mig som en drøm.«

Det er den tanke, vi skal have mobiliseret i befolkningen. Man tager udgangspunkt i krisen, som er blevet debatteret mellem de sammenbragte grupper af eksperter, og som har modet til at træffe de rette beslutninger, sådan som vi nu står over for at skulle gøre det i tilfældet med Argentina. Eller i tilfældet med Polen eller Tyrkiet.

Derefter skal man formå de samfundsinstitutioner, der skal træffe beslutningerne, til at opføre sig fornuftigt, der, hvor de i øjeblikket opfører sig temmelig utilregneligt. Se bare på en hvilken som helst parlamentarisk procedure – se på Jospin i Frankrig. Det er en tragedie! Så siger man: »Det er jo en frygtelig tragedie at have sådan en statsminister!« Så ser man på præsidenten: »Åh Gud, nok en tragedie!« Så ser

man på størstedelen af den ledende klasse – det er det samme. I stort set hvilken som helst nation. I de fleste af parlamenterne. De fleste af politikerne. Se på tidsskrifterne! De førende aviser, fjernsynet! Se, hvordan folk tilbringer deres tid, med deres forlystelser, det de læser, deres opførsel. Det er skræmmende! Det er en dekadence ud i det ekstreme!

Vi må i sidste ende indgive befolkningen og samfundsinstitutionerne en følelse af at have en målrettet opgave. Indgive dem en forestilling om en mission, der skal udføres, og om den dom, de kommende generationer vil fælde ud fra det resultat, vi måtte have opnået i hver enkelt nation og på globalt plan. Når denne målrettedhed er der, vil alt andet falde på plads. Det er sådan, vi skal gøre det. Vi bliver nødt til det.

I modsat fald: »Se, mor, der er ingen verden!« Vi står med et frygteligt problem.

Lad mig kort skitsere, hvordan vi er kommet her, hvor vi står i dag. Vi tager det i to trin. Det første er perioden siden 1945. Som krigens afslutning nærmede sig, var Roosevelt fast besluttet på at eliminere alle rester af kolonialisme fra denne planet og udrydde frihandel. Dette, og meget mere, fortalte han Churchill i 1942. Han sagde: »Wiinstoon!« og Winston skulede. I Casablanca havde Winston bragt en fyr med sig, Louis Mountbatten – Lord Louis. Roosevelt kom ind i lokalet, hvor Winston og Mountbatten stod, og sagde: »Winston, jeg ved, hvorfor du har taget det kryb med« (Roosevelt var en meget indsigtfuld mand). Han fortsatte: »Vi gør det ikke længere, Winston. Når krigen er ovre, vil vi fjerne ethvert levn af de portugisiske, de nederlandske, de engelske og de franske kolonisystemer. Vi vil give de mennesker, som I har mishandlet, en chance for at få deres egne lande, og en chance for at udvikle deres egne lande... Se, lad mig vise dig, Winston, hvad vi vil gøre i Afrika.« Og så satte han kort op, der viste de storstilede infrastrukturprojekter, der var planlagt for Afrika. Roosevelt – det var ikke Keynes, det var Roosevelt – udformede efterkrigstidens Bretton Woods-system i sin første form, i Bretton Woods [New England, USA -red.].

Så døde Roosevelt, før krigen sluttede. Og Roosevelts efterfølgere kunne dårligt vente til hans lig var koldt, før de rev hovedparten af hans planer i småstykker. Det medførte bl.a. (ganske bemærkelsesværdigt) at britiske, nederlandske og andre tropper – inklusive japanske tropper! – blev sendt ind for at rekolonisere de områder, som Roosevelt havde angivet, skulle have deres frihed. Det blev gjort på en blodig

måde. Med USA's opbakning rykkede hollænderne og briterne ind i Indonesien osv.

Ydermere, for at forhindre Eurasien i at organisere sig, iscenesatte briterne og deres venner det, der senere blev kaldt Den kolde Krig. Der blev sået splid i Eurasien som en geopolitisk strategi for at kontrollere kontinentet. Folk i Eurasien fører ikke krig mod hinanden. Folk i Eurasien behandles som marionetdukke. Og dukkeføreren, den angloamerikanske dukkefører, trækker i trådene, og får de forskellige folk fra de forskellige nationer til at føre krig mod hinanden. Hvorefter de samme kredse kommer ind med »konfliktstyring«, som Henry Kissinger kalder det. Det er nøjagtig, hvad Det romerske Imperium gjorde. Sådant kontrollerede man de underkuede folkeslag, og det var samme måde, hvormed Mesopotamiens imperier i sin tid kontrollerede sine underkuede folkeslag. Hvordan kontrollerer et lille oligarki en stor folkemasse? Hidser folkeslagene op mod hinanden, får dem til at gå løs på hinanden, og kommer så ind som kontrollant, som dommer, imellem dem. Spiller den ene ud mod den anden.

Det er det, man gør i Mellemøsten lige nu, med den galskab der udgår fra Israel. Det er ikke en palæstinensisk-israelsk konflikt. Det er en dukkekonflikt! Organiseret af angloamerikanske interesser, der, af geopolitiske grunde, er fast besluttet på at starte »en krig mellem civilisationer«, som [den tidligere chef for det amerikanske sikkerhedsråd] Brzezinski kalder det, tværs over den sydlige del af Eurasien, for at splitte Eurasien op – ødelægge det – så de kan kontrollere verden gennem deres globaliserede system.

Derfor er der ingen, der kan standse krigen, medmindre det gøres på den måde, vi forsøger at gøre det her og nu. Ellers kan den ikke standses. Og det bliver ikke en almindelig krig. Det bliver en religionskrig, og det er netop, hvad man ønsker, det skal være. Hvilken idiot ville ellers ønske at sende en hob af protestantiske fundamentalister fra USA afsted for at indtage Tempelbjerget, rasere det og derefter bygge et nyt Tempel? De starter en religionskrig! Hvorfor? Fordi de ønsker en religionskrig. Tag alle de forskellige grene af islam og alle de øvrige religiøse modsætninger i den sydlige del af Asien og Centralasien. Start et angreb på islam af den art, et vanvid af den art [som f.eks. at rasere Tempelbjerget -red.], og man starter en kædereaktion af blodudgydelser, værre end det, der skete i Europa i tiden mellem 1618 og 1648 med Trediveårskrigen. Trediveårskrigen var ikke noget mellem protestanter og katolikker i Tyskland. Den blev organiseret af Venedig, i en operation, oprindelig planlagt af Paolo Sarpi, men som blev forsinket et stykke tid. Den bestod af et kludetæppe af religiøse krige, der hærgede Europa fra 1511 til 1648. Renæssancens Europa blev i det store og hele ødelagt. Vi slap ud af det med Den Westfalske Fred. Nu burde vi have lært lektien og aldrig igen tillade religiøse krige at opstå på denne planet. For konsekvensen vil være at kaste planeten ned i en veritabel mørk middelalder.

Sådan er problemerne altså. Det er, hvad der er sket med os. Men under de betingelser, relationerne mellem USA, Nord- og Sydamerika, Vesteuropa og Japan fastlagde i perioden fra 1945 til ca. 1963-64, blev der skabt en generel forbedring i de gennemsnitlige livsvilkår for mennesker; en generel forbedring i økonomien; en almen vækst, efterkrigs-genopbygning m.v. Tilsvarende var der på samme tid i Sovjetunionen, på en anden måde under det sovjetiske

system, en betragtelig genopbygning, der fortsatte indtil omkring midten af 1960'erne. Overordnet set, var der en periode fra 1945 til 1963-64 med netto-fremgang i denne del af verden, om end under skrækkelige vilkår.

I midten af 1960'erne skete der en forandring. I hele perioden fra omkring 1966-67 til i dag har der været en stadigt accelererende forringelse i livsbetingelserne på verdensplan. I USA og de øvrige Nord- og Sydamerikanske stater, i Vesteuropa, og i det tidligere Sovjetunionen og i Comecon-landene. De virkelige, fysiske livsbetingelser – middellevetid, sundhedsvæsen, ernæring og så videre – alle disse livsbetingelser forværres til stadighed. Polen står i dag i en langt værre situation end i 1989. Polens første post-kommunistiske regering under Tadeusz Mazowiecki ønskede en øjeblikkelig genopbygning af landet, de havde meget fornuftige målsætninger. Men, så kom presset fra angloamerikanerne. The Mont Pelerin Society kom på banen med dets thatcheristiske idéer, og Polen blev udplyndret. Østtyskland? Ja, i dele af Østtyskland skete der forbedringer efter Murens fald. Men, det agro-industrielle potentiale i hele det østtyske område blev ødelagt! Meget af den infrastruktur, der blev bygget op i tiden efter Den kolde Krig, var faktisk infrastruktur bygget på et kreditsystem, der skabte et stort gældsberg til glæde for spekulanter. Den slags gælds-spekulation vi ser i Tyskland i dag, f.eks. i Berlin med kollapsen af Berliner Bankgesellschaft, er resultatet af private spekulanter indirekte udplyndring af regeringen og af folket gennem spekulation i jord og fast ejendom.

Og sådan er situationen i hele Europa. Situationen i det tidligere Sovjetunionen er den samme: Udplyndret! Udplyndret! Udplyndret!

Eller, tag Syd- og Mellemamerika. Gå tilbage til 1988, starten af 1989. Se på kortet over Syd- og Mellemamerika. Hvor mange af de nationer, der dengang var angivet på kortet, var på det tidspunkt uafhængige, velfungerende nationalstater? Det vil sige med regeringer, der faktisk havde nogen autoritet, med stabile institutioner, og med nogle af de nødvendige forudsætninger for økonomisk vækst? Hvad skete der så med dem? Hele regionen blev ødelagt! Hvad skete i Colombia? Colombia er stort set ødelagt. Venezuela er ved at blive ødelagt. Ecuador eksisterer faktisk ikke længere. Dets suverænitet blev dollariseret væk. Peru er netop blevet knust af et kup, iværksat fra USA – et vaskeægte kup i bedste, fascistiske stil.

Argentina er i gang med at blive ødelagt; Chile er ved at blive ødelagt; Bolivia, Paraguay, Uruguay. Brasilien er stort set splittet op i smådele og truet af ødelæggelse. Hele dette område, der engang var en region af stolte nationalstater, med svagheder ganske vist, men stolte nationalstater, eksisterer ikke længere. Eller de hænger ved neglene på kanten af afgrunden.

Se på Afrika. Afrika var i en forfærdelig tilstand. Hvordan er dets tilstand nu? Folkedrab! Hinsides alt, hvad man kan forestille sig! Og det fortsætter bare! Rovdyr, som George Bush senior med Barrick Gold i Congo – masse-mord, med private hære for at udplyndre regionens ressourcer.

Se på, hvad der er sket i Europa, Vesteuropa; økonomier, der engang var stærke. Tag antallet af produktive virksomheder – tænk tilbage på 1988 – tænk på de bedste, førende højteknologiske virksomheder i Tyskland. Hvad er der sket

med dem? Hvor mange er forsvundet? Hvor mange findes endnu, men er udplyndret? Tænk på de tyske banker i 1988, sågar indtil slutningen af 1989, inklusive Deutsche Bank, som var fungerende, ægte banker med virkelig formåen, virkelige kræfter og rigtige strategier. Hvad skete der? De er væk. De er tomme skaller kontrolleret af gale spekulanter og unge folk, der ikke engang ved, hvad penge er.

Se på USA, det er en tilsvarende proces. Se på ødelæggelsen af sundhedssystemet i alle disse lande. Sammenlign især USA og Tyskland. Det er det samme: Ødelæggelse.

Se på uddannelsen. Vil der overhovedet være en næste generation af tyskere? Hvad kommer der ud af skolesystemerne i Tyskland i dag? Hvad sker der med den generation? Vil de være i stand til at håndtere landet? Disse vrede mennesker? Vil dette land overleve?

Siden 1964-66 har der været et omfattende skifte væk fra et system, der, med alle sine fejl og mangler, fungerede. Dengang var der stadig en nettofremgang. Og udfordringen lå i at fjerne problemerne indenfor et system, der havde nettofremgang. Siden er vi gået over til et system med samlet, global degeneration; dekadence. Vi har nu nået det punkt, hvor verden, sådan som den nu er organiseret, med sin nuværende befolkning, ikke fortsat vil kunne eksistere, sådan som tingene udvikler sig. Systemet kolliderer, det disintegrerer.

På samme tid har vi også haft en moralsk og intellektuel disintegration af generationer og institutioner. Vi har en moralsk og intellektuel degeneration af selve befolkningerne. Folk født efter 1945, som blev uddannet mellem 1945 og 1965 f.eks. i USA, er moralsk og intellektuelt ringere end den foregående generation. Den generation – deres børn – der blev født fra slutningen af 1960'erne og frem – de såkaldte generation X'ere – har en intellektuel og moralsk formåen, der er endnu ringere end deres forældres. Deres livsformåen er mindre. De er ikke i stand til at varetage den form for produktiv beskæftigelse, som deres forældre var i stand til. De aner ikke engang, at den slags eksisterer længere. Folk tænker i penge.

Nu kommer jeg til det, jeg tidligere sagde, jeg ville berøre: Det karakteristiske vanvid i alt dette er penge. Penge og lystfølelse. Disse er kendetegn på moralsk forfald. Realiteten er, at penge, reelt set, ikke er vigtige. En regering kan annullere penge! Penge er ved at gøre sig selv værdiløse mange steder i verden. De blev værdiløse i Tyskland i 1923. Og det kan ske igen. Man behøver ikke at kaste sig over euroen for at slå D-marken ihjel. Den kunne, under de nuværende omstændigheder, slå sig selv ihjel.

Så, penge kan forsvinde op i den blå luft. Banker kan fordufte. Finansielle konti kan fordufte. En kompetent person, i særdeleshed en politiker, tænker derfor ikke i retning af penge eller finanser. De mener ikke, at penge og finanser skal regere, men betragter dem som hjælperedskaber til at regere. Enhver suveræn nationalstat har den reelle magt til at skabe en valuta. Og kun en suveræn nationalstat har denne moralske magtbeføjelse. En stat har magten til at eliminere en valuta, til at annullere den, da en valutas funktion er at få samfundet til at fungere. En valuta er altså skabt, for at samfundet skal fungere.

Hvad er det nu for en funktion, som samfundet må udføre? Hvilken økonomisk opgave har samfundet? Jo, grundlæggende set skal samfundet udvikle menneskehe-

dens forhold til naturen. Som, for eksempel, at producere mad; at omdanne ørkenen til et beboeligt område, hvor der kan dyrkes afgrøder. Infrastruktur, der gør folk i stand til at anvende landområder til at brødføde sig selv. Udviklingen af teknologi; udviklingen af industrier; udviklingen af minedrift. Alle disse ting, som er nødvendige – for at gøre hvad? For at øge menneskets magt over naturen. I hvilken forstand? Efter hvilke mål? Jo, magt per indbygger. Tag f.eks. forventet levealder. Tag børnedødelighed; sænk børnedødeligheden; hævet den forventede levealder; forhindre alvorlige sygdomme, eller reducer omfanget af dem; sygdomshelbredelse. En befolkning, der f.eks. har en forventet levealder på omkring 40 år, kan ikke blive et moderne samfund. Hvordan kan man give et barn en højere uddannelse, som tager 25 år, hvis gennemsnitsborgeren i samfundet ikke bliver over 40 år? Hvordan skal børnene forsyrges?

Derfor må den forventede levealder øges, og børnedødeligheden sænkes – fordi det er en investering. Ethvert barn er en investering. Det er forældrenes investering at sætte barnet i verden. Det er en investering at opdrage barnet. Det udgør på sin vis et offer. Det er en udgift – en reel, menneskelig udgift – at sætte det barn i verden og uddanne det. Hvis barnet dør, har samfundet lidt et tab! Tabet af et potentielt værdifuldt individ, som der har været omkostninger ved at producere! Derfor er børns død en stor tragedie. Et liv i sin vorden, som har været så dyrt at sætte i verden; til hvilket så meget håb var knyttet. Revet bort!

Hvordan gør vi alt dette? Jo, vi gør det hovedsageligt på to måder: Først og fremmest, opdager vi videnskabelige principper, hvorved menneskets intellektuelle magt over naturen øges. Og dette kommer til udtryk i form af teknologi, eller evnen til at kontrollere naturkræfter.

Det kommer også til udtryk i form af almen kultur, fordi mennesket er en »idéernes skabning«, i modsætning til dyrene. Intet dyr har idéer; de har impulser; de kan være glade eller bedrøvede. Men de har ingen idéer. En hund gør, hvad enhver hund plejer at gøre. En hund er en hund, er en hund, er en hund. Og nogle gange kan man fristes til at sige, at en politiker er en politiker, er en politiker, er en politiker.

Mennesker stilles imidlertid overfor udfordringer, opdager principper, eksperimenterer i stand til at bevise disse opdagelser. De videreformidler denne opdagelse til en anden person, som kan genopleve den. Disse opdagelser deles så i samfundet. Samfundet er i stand til at samarbejde om disse principper, og, gennem samlet handling, bruge dem til almennyttige formål; formål, der falder sammen med disse opdagelser. Men, for at gøre dette må man have en bestemt form for socialt forhold. Sociale forhold, der er baseret på idéer, ikke ord. Ikke såkaldte informationer.

Fordi den vigtigste ting ved et menneske er, at det er et menneske, ikke en hund; ikke en kat; ikke en mus; ikke en orm. Visse politikere kunne betegnes orme, men det er en anden historie. Det grundlæggende ved et menneske er evnen til at formidle det, som er i overensstemmelse med menneskelighed, i modsætning til dyriskhed. Disse formidlinger er idéer. Idéer, karakteriseret ved videnskabelige opdagelser.

Hvad er stor kunst? Anvendelsen af klassisk kunst, klassisk tragedie, som en måde at få samfundet til at forstå sig selv. Hvad er det? Et samfund er fortabt. Tja, mange samfund har været fortabte. Alle tidligere samfund har faktisk

været fortabte. De er brudt sammen. Hvorfor gik de under? Er det ikke et vigtigt spørgsmål? Her prøver vi at opbygge samfundet, og alle disse tidligere samfund [brød sammen]. Folk siger: »Nåh, disse samfund før os brød jo sammen! Hvad er du så bekymret over? Vores vil også bryde sammen! De går alle nedenunder! Ikke sandt! De bryder alle sammen!« Det er ligesom den nye bil, du købte i går. Den vil bryde sammen i morgen. Det er denne hersens nymodens slags, du ved, for at stimulere efterspørgselen.

Så, hvad lærer man af tragedier? I modsætning til det man lærer i de fleste skoler om tragedier, er det, der fremstilles i en klassisk tragedie, som f.eks. de klassiske græske tragedier, ikke en persons individuelle svaghed. Det er ikke en karakterbrist. Hvad fremstilles i en person som Shakespeares Hamlet? Hamlet var ikke en person med en moralsk karakterbrist. Han var en person, der, som de fleste andre personer i skuespillet, repræsenterede et samfund, der havde dømt sig selv til undergang! Alle klassiske tragedier fremstiller et tilfælde, et specifikt historisk tilfælde, hvor et samfund har dømt sig selv til undergang. Og dets udvalgte ledere, hvis meninger stemte overens med samfundets karakterbrist. Hamlet var netop sådan et tilfælde. Kan I huske den afsluttende scene i Hamlet, hvor Hamlets lig bæres af scenen? Her har man Fortinbras, denne skøre nordmand. De har netop ødelagt Danmark, og er i færd med at ødelægge resten af verden med alle disse vanvittige mord. Et virkeligt afskyeligt samfund, som Shakespeare udstiller yderst detaljeret. Og Hamlet er et perfekt udtryk for dette.

Hvad er Hamlet? Hamlet er en stor-skydende sabelfægter. Det rumsterer bag gardinerne – han stikker sværdet igennem og dræber personen, uden overhovedet at bekymre sig om hvem det er! Han vender hele tiden tilbage fra slagmarken, og snakker om alle de personer, han har slået ihjel. Han er typisk for sin kultur! Og han bukker under i nedslagtningen af sin kultur. I den afsluttende scene møder man Horatio og Fortinbras. Fortinbras vil fortsætte vanviddet – »Angrib! Vi vil gøre det igen!« Medens Horatio, i en sidebemærkning til tilskuerne, siger: »Men lad disse begivenheder blive gennemspillet på ny, medens folkets sind stadig er i oprør, før flere ulykker bliver skabt gennem rænkespil og fejltagelser«. Med andre ord: »Ændre samfundet«.

I den højeste form for tragedie, er det ikke længere nogen tragedie. I en god tragedie belæres tilskuerne; de lærer noget om, hvordan et samfund ødelagde sig selv, og udvikler en indsigt i, hvordan man forhindrer dette, som Horatio siger i den afsluttende scene i Hamlet. »Men lad disse begivenheder blive gennemspillet på ny,

medens folkets sind stadig er i oprør, før flere ulykker bliver skabt gennem rænkespil og fejltagelser«. »Tænk om!« Det gælder for alle former for stor kunst. Al stor, klassisk kunst har denne egenskab.

Det bedste er det ophøjede. Den virkelige, historiske,

Jeanne d'Arc er et rigtigt tilfælde af det ophøjede. Schiller har ændret en del i skuespillet, men det er af dramatiske årsager, og ændringerne er legitime. Ellers følger det historisk de faktiske begivenheder. En bondepige, der er forpligtet til at gøre et fjols, hendes konge, til en virkelig konge. Hun er fast besluttet på det. Hun går til kongen og siger: »De skal blive en konge! Jeg tager ikke imod ordrer fra Dem. Jeg giver Dem ordrer fra Gud! De skal blive konge; og De skal redde Frankrig«. Det gjorde hun! Og hun døde i processen; en frygtelig død, både i virkeligheden, såvel som i skuespillet.

Hvad opnåede hun? Hun muliggjorde dannelsen af den første, moderne nationalstat, Ludvig XI's Frankrig, og gjorde det muligt for Henrik VII at slippe af med Richard III i England. Betydningen af hendes retsag påvirkede diskussionerne på kirkerådene, allerede i 1430, hvilket rent faktisk banede vejen for Renæssancen i Italien. Så, denne beåndede bondepige påtager sig en mission for samfundet, gør alt for denne mission. Med kun en enkelt liden vaklen (som lå skjult i spørgsmålet om herreklæder) forandrede hun historiens gang. Hun muliggjorde den moderne nationalstat, og satte herved en stopper for den værste tid, Den sorte Middelalder, som havde været fra Henrik II's tronstigning til Richard III. Starten på vor moderne civilisation! Kan man sige, at denne kvindes død var en tragedie? At hendes liv var en tragedie, en fejltagelse? Nej! Hun skabte rent faktisk vor moderne tid, en af menneskeheds bedste perioder.

Tragediens funktion illustreres således bedst af Schillers behandling af det ophøjede. Ud fra disse tilfælde af det ophøjede, bliver Platons kritik af den klassiske, græske tragedie tydelig. Platon giver i sine sokratiske dialoger et eksempel på det ophøjede. Hver dialog fører, ikke til en tragedie, men til, at en potentiel tragedie overvindes, til en løsning. Dialogerne Phaedon og Menon er perfekte eksempler på dette ophøjede princip. Slavedrengen er i stand til at genskabe en videnskabelig opdagelse. Alle Platons dialoger kunne potentielt set ende i en tragisk situation, men udvikler sig vellykkede for menneskeheden. Tragedien

overvindes. Det vigtigste er den revolution indenfor religion og kunst, der har givet en forståelse for og indsigt i menneskets historie. Herved har menneskeheden kunnet hæve sig over tidligere niveauer, ved at forhindre den slags fejltagelser, som tidligere fik tragiske konsekvenser.



»Alle klassiske tragedier fremstiller et tilfælde, et specifikt historisk tilfælde, hvor et samfund har dømt sig selv til undergang. Og dets udvalgte ledere, hvis meninger stemte overens med samfundets karakterbrist. Hamlet var netop sådan et tilfælde.« (Billede: John Gielgud som Hamlet på Kronborg, 1939.)



»Det bedste er det ophøjede. Den virkelige, historiske, Jeanne d'Arc er et rigtigt tilfælde af det ophøjede.«

Er det ikke frygteligt at se et samfund forårsage sin egen død? At se al den lidelse og elendighed i et selvdestruktivt, døende samfund?

Hvis man inkluderer idéen om klassiske kunstneriske begreber, indsigt i forholdet mellem mennesker, sammenholdt med betydningen af videnskabelige opdagelser og principper, og samarbejde om at løse menneskehedens problemer, hvad er en økonomi så? En økonomi er samarbejdet mellem mennesker om opdagelsen og anvendelsen af idéer til at løse menneskehedens problemer. For at illustrere dette: Hvad gør staten? Hvad burde staten gøre? Staten burde tage udgangspunkt i en generation. En generation er, biologisk set, 25 år – dvs. den tid det tager, fra et barn er født, til barnet har nået fysisk og intellektuel modenhed. I dag er det naturligvis vores hensigt, at alle børn får professionel uddannelse af klassisk humanistisk kvalitet, til de er 25 år gamle. Så hvert eneste barns potentiale, i videste udstrækning, kommer til dets ret.

Det betyder, at vi må være i stand til at forsørge barnet i dets udvikling; sørge for denne kvalitet i uddannelse og underhold. For at kunne gøre dette er vi nødt til at øge vores produktivitet. Vi må organisere vores indsats og investere i de ting, som kan muliggøre dette.

Hvordan investerer man? Jo, samfundet skaber kredit og en valuta. Og samfundet planlægger 25 år frem i tiden, mindst en generation. Hvilke ting, der skal laves i løbet af 25 år, som vil bringe samfundet op på et højere niveau. Det er ikke kun en biologisk betingelse for mennesker, for det kræver samme tidsramme at bygge, vedligeholde og tilbagebetale infrastrukturprojekter, som f.eks. store vandsystemer. Tag f.eks. vandprojekter i Mellemøsten. Man bliver nødt til at tænke 25 år frem i tiden. Fordi man investerer i en udvikling, der først kan betale sig, så at sige, om 25 år. Et stort transportsystem – et rigtig et, ikke som trafikken i Rom, men en moderne magnetsvævebane. Det er en 25-års investering. Det er den tid, det tager for investeringen at blive selvfinansierende. Storstilede investeringer i teknologier. Man skal uddanne en arbejdsstyrke; man skal investere i udstyr; man skal udvikle og bygge maskinanlægget. Det kan tage fem til syv år blot at fremstille et nyt, godt produkt, et industriprodukt. Fra det tidspunkt, hvor man beslutter at lave produktet, til det tidspunkt, hvor man har alle redskaberne og delene klar til en rentabel masseproduktion, går der typisk fem til syv år. Det tager tre til fem år at fremstille en ny beklædningsgenstand. At fremstille en ny bil kan tage mere end ti år, fra det tidspunkt, hvor man startede planlægningen, til man rent faktisk kan begynde at masseproducere en færdig model.

For at forbedre samfundet må man derfor tænke på udviklingen af befolkningen; man må tænke på investeringer i infrastruktur; man må tænke på investeringer i udvikling af landbrug og industri. Og det tager tid.

Hvad gør samfundet derfor? Vi får ikke nogen gavn af vandprojekter i dag. Der vil gå nogle år, før vi får glæde af dem. Fint. Hvordan betaler vi for det? Samfundet må udstede kreditter. Staten inddriver skatter. Staten bruger kreditter til at bygge infrastruktur. Staten hjælper på forskellige måder private foretagender med at få kreditter til langfristede investeringer. Staten skaber en valuta; staten opretter et banksystem, statslige og private banker med det formål at skabe kreditter.

Så er vi igen tilbage til vores mission. Statens funktion er at gøre det muligt for samfundet at påtage sig en mission, som almindeligvis ligger 25 år ude i horisonten, mindst én generation frem. Man påtager sig denne mission, og så sørger man for organiseringen, ved hjælp af samfundet, til at gennemføre denne mission. Det er altså ligesom en krig.

Det vigtigste strategiske mål vi må og skal opnå med alt, hvad vi nu foretager os, er i hovedsagen at angive en mission for menneskeheden, som i sidste instans er en mission, som ethvert individ i samfundet selv må påtage sig. Og vi bør stræbe efter, at enhver påtager sig sin personlige rolle i denne mission.

Og vi har nogle ting, der er til vores fordel. Den store fordel ligger i Eurasien, der er kernen i enhver mulighed for, at Europa kan overleve den store depression, der nu nærmer sig med stormskridt. Og det er mere end en depression: Det er en sammenbrudskrise. Det er ikke en depression. Det er ikke en cyklisk depression. Dette er et sammenbrud af klodens samlede økonomiske system. Og under det nuværende politiske system vil hele systemet falde fra hinanden; den samlede fysiske økonomi vil falde fra hinanden. Vi er sunket for dybt. Systemet kan ikke hive sig selv op igen. Vi er nødt til at forandre systemet, for at det kan komme på fode igen.

Nuvel, til det formål er Eurasien vores største fordel. Der er det særlige ved Eurasien, at det på den ene side inkluderer den europæiske civilisations udvikling – moderne europæisk civilisation – der har visse særtræk, som er særdeles vigtige for denne form for mission. Men det rummer også en formidling, især gennem Rusland, som er en eurasiske nation. Det vil sige, det er en nation, der i det væsentlige hører til den europæiske kultur, men som har en meget stærk kobling til Central-, Syd- og Østasien. Gennem selve dets historie er det en eurasiske nation. Derfor udgør Rusland en skæringsflade – ligesom til en vis grad Balkan gør det – et krydsningspunkt mellem europæisk civilisation og ikke-europæisk civilisation. Dvs. Kina, Indien, Sydøstasien og så videre. Dette er den store kontaktflade mellem to store dele af jordens befolkning. Det er den største, enkelte landmasse på planeten. Det har den største koncentration af naturressourcer på kloden, og de fleste af dem er uudnyttede. Det største areal af uudnyttede og uudviklede områder udenfor Sydamerika.

Afrika er langt fra at nå dette punkt. Der har man et hjørne af Mellemøsten knyttet til Ægypten, fordi Ægypten er en gammel kultur, og det er Afrikas omdrejningspunkt. Hver gang vi taler om Afrika, kommer vi altid tilbage til Ægypten. Hvis man vil udvikle Afrika, bliver man nødt til at fokusere på Ægypten. Ægypten er porten til Afrika. Det er ikke bare en fysisk port, men også en intellektuel port til Afrika på grund af afrikansk historie. Der kommer Mellemøsten ind, gennem Ægyptens forbindelser til Mellemøsten.

Og manglen på stabilitet i Mellemøsten og manglen på stabilitet på Balkan bliver de to store trusler mod Eurasien og den europæiske civilisations flanke. Europas bløde underliv, Balkan, der konstant bliver destabiliseret, er en stor svækkelse af hele den europæiske civilisation. Det er komplementært til destabiliseringen af Mellemøsten, der også er en vital flanke for hele den eurasiske civilisation. Og det er dér, fjenden nu angriber. Fjenden angriber på Balkan, han angriber i Mellemøsten – den britiske fjende eller den angloamerikanske fjende.

Angrebet på Balkan: Hvad gjorde de? I 1989 startede de Irak-krigen for at ødelægge den mulighed for eurasiske samarbejde, der opstod efter Comecon-landenes opløsning. Fru Thatcher sagde: »George! Du skal gøre det!« Han sagde: »Hvad for noget, fru Thatcher?« »Du skal gøre det, George!« (han er ikke særlig intelligent, men han er ondskabsfuld.) Og så gik de i gang med krigen, »Operation Ørkenstorm«. Da de afsluttede den (de afsluttede den ikke helt, de skruede bare lidt ned for blusset), gik de videre og startede en krig på Balkan. En anglo-fransk operation startede en række krige på Balkan. De har været i gang lige siden! Angrebet på Irak fortsætter den dag i dag! Destabiliseringen af Mellemøsten fortsætter den dag i dag! Angrebet på Balkan optrappes netop nu med den albanske situation; udført af USA's særlige krigsdivision – en typisk operation.

Det er her vores fremtid ligger, gemt i disse problemstillinger. Der er muligheder, når man kigger på udviklingen af Den eurasiske Landbro, som vi i sin tid definerede den, og ser på hvad, der siden er sket. Se på de aftaler, der er indgået, især tiltagene under Ruslands forhenværende premierminister Primakov og senere under præsident Putin. Aftaler, der er indgået mellem nationerne i Asien og Rusland. Se på den kendsgerning, at det ikke er muligt for Vesteuropa at overleve uden disse store markeder, som Den eurasiske Landbro repræsenterer.

Tilfældet med den tyske magnetbane er typisk. Indtil for nylig var magnetbanen i Tyskland stendød, dræbt af sine egne forældre. Den overlevede kun, fordi Kina besluttede at bygge den i Shanghai. Nu lever den. Den bliver udvidet. Det er typisk for situationen, at enhver mulighed for at genoplive økonomierne i Vesteuropa i dag afhænger af at udvikle langsigtede infrastrukturprojekter sammen med lande i Asien, det største befolkningscenter på Jorden. Vi kan gennem store infrastrukturprojekter drage nytte af den mest underudviklede ressource i nærheden af Europa: Nord- og Centralasien. Et kæmpe ørkenområde, rigt på råvarer, byggemodent, men man kan ikke udvikle det uden infrastruktur. Økonomisk udvikling er umulig uden infrastruktur.

Man må derfor opbygge den Eurasiske Landbro, hvis Europa, især Vesteuropa, skal reddes. Det er nemlig ikke nok at have en korrekt økonomisk politik, eller en korrekt finanspolitik, til at erstatte den nuværende. Man må have en mission, som rent faktisk kan tilvejebringe, eller gøre det muligt at tilvejebringe, den form for vækst, som behøves for at opbygge disse smadrede økonomier i Vesteuropa.

USA er blevet en snylternation – vi producerer ikke mere. Alt som bærer etiketten »made in the U.S.A.« er normalt fremstillet et andet sted med billig arbejdskraft. Spørg de amerikanske arbejdere, hvor de fremstiller det. De vil sige: »Vi fremstiller det ikke, vi køber det bare«. Verden har støttet USA. Fordi vi og briterne har været de stærkeste. USA, Storbritannien, Canada, Australien og New Zealand. De styrer verden. De udplyndrer verden! Alle betaler til dem. Alle sænker deres valutaer til en lavere pris. Alle bidrager

med penge. Penge flyder ind i USA for at støtte et falleret amerikansk marked. Lige som fortidens Rom i sin døds-kamp, så lever USA i dag af sin evne til at røve sine venner og ofre. USA's eksistens afhænger derfor af at kunne puste nyt liv i dem, som man har udsuget, i særdeleshed i de seneste ti år.

Derfor er det i USA's vitale interesse, at Europas succesrige deltagelse i Den eurasiske Landbro realiseres. For at opnå dette, må vi have skabt de nødvendige kreditmekanismer gennem en finansiel reorganisering. Vi må skabe samme betingelser, som vi havde under det gamle Bretton Woods-system – det vil sige: Faste valutakurser, helst en guld fod for at stabilisere valutaerne; lave renter, 1-2% langfristede 25-årige lån og så videre. Samt langfristede aftaler af den type, der ikke nødvendigvis er pengeinvesteringer som sådan (de kan være investeringer af penge), men som stort set betyder udstedelsen af købekreditter fra lande, der vil eksportere, til lande, der vil importere, på basis af langfristede aftaler i et overlappende sæt af 25-årige aftaler mellem regeringerne. Med andre ord, selv hvis private virksomheder gør det, bliver regeringerne nødt til at forhandle de traktater, under hvilke den slags private aftaler fungerer.

Det kunne fungere. Hvad der bliver gjort med Transrapid-systemet i samarbejde mellem Tyskland og Kina, er kun et eksempel på det generelle mønster, der skal etableres.

Altså, for at opsummere situationen. Vi har en stor krise. En krise, der har udfoldet sig i sine forskellige faser – jeg kunne være gået længere tilbage, til tidligere historie, til hvordan alt dette her begyndte, men det gjorde jeg ikke. Vi har en krise, som de fleste, der blev født efter 1945, i realiteten ikke forstår, inklusive de ledende politikere. Og som endnu yngre generationer end ikke har indset. Vi har i dag mennesker i ledende positioner, generelt i regeringer og tilsvarende positioner, som er født efter 1945. Som generation, er de ikke på egen hånd i stand til at forstå, hvad det her handler om. Derfor må de af os, der er ældre og klogere, sammen arbejde på at uddanne disse tåber, som vi burde have uddannet tidligere, og som nu sidder på vigtige regeringsposter og andre indflydelsesrige stillinger. De må handle, sammen med os, for at mobilisere befolkningen for en mission og for at få befolkningen til at forstå den mission, på samme måde som man organiserer en befolkning til krig. Men dette er en krig for fred. Vi må sige, »Find identiteten i, hvad vi, der lever i dag, betyder for menneskeheden fremtid 25 år fra nu«. Det er vores mission, og det bør være vores identitet.

Tak.